

Прем'єра повнометражного художньо-документального відеофільму «Іван Миколайчук. Посвята» в Будинку кіно була фактично п'ятою.

Відеострічка викликала інтерес — її ще у не зовсім завершеному вигляді показували на чотирьох міжнародних кінофестивалях: в Алма-Аті («Євразія»), Києві («Молодість»), Карлсруе (форум українського кіно в Німеччині) і в Москві (3-й Різдвяний «Любити кіно!» в Будинку Ханжонкова). На останньому одержав приз в конкурсі неігрових фільмів — «Золота медаль Люм'єрів».

Тисяча Іванових снопів

зробити фільм про Івана Миколайчука та зберегти ДУХ цієї людини, не скокуючись до шароварництва, важко.

Волохаті ліси, гори, тонкий туман, перегук трембіти нагадує закличний крик молодого оленя, жінка, вода у пригоршні; пісня, що народжується, мов жива, — із плоті і крові, її вібрація, майже матеріальне осягнення, сум; тиша; янгол пролетів...

Це кадри із фільмів, знятих за участю Івана Миколайчука — тепер майже легендарного актора, з яким, як це часто підкреслюють, невловимо пов'язаний образ «душі нашого народу». Осягнути феномен його творчості — значило б певною мірою і пояснити його, що навряд чи можливо, бо осягнення тут майже чуттєве — чим менше розумієш, тим легше приходить відчуження, проникнення. Тому зробити фільм про Івана Миколайчука та зберегти дух цієї людини, його образ як актора у кінострічці, не скокуючись до шароварництва чи «високої» патетичності, було надзвичайно важко.

Творча група об'єднання «Талісман» кіностудії імені Довженка, а саме: режисер Анатолій Сирих — автор вже кількох фільмів про «шістдесятників», сценарист Людмила Лемешева та оператор Юрій Гармаш (знямав ще «Вавілон ХХ», який ставив і де грав Миколайчук), — створивши документальний фільм «Іван Миколайчук. Посвята», обійшлася, на щастя, без таких прийомів.

Зроблена у формі різдвяної містерії «Посвята» є

не лише біографічною кінострічкою, а й, наскільки це можливо, втіленням нездійсненої мрії Івана Миколайчука. Він хотів зібрати до купи «Тисячу снопів вітру». Так мала називатись книга, за якою пізніше Іван думав зняти фільм, що

складався б з цитат, думок, «кінообразів», уривків зі спектаклів, об'єднаних лише особистістю автора.

Життя кожної людини вписується у форму містерії, хоча б тому, що врешті всі осягають його істину в смерті — невідворотня мудрість.

...«У Вефлеємі весела новина: Пречиста Діва породила сина..»

Дитячі фотографії Івана, перші кроки, величний світ, яблуко пізнання, яке так і не знайшов на сусідському дереві, перша роль, Параджанов, в якого вчився і який вчився в нього; гнучка химерна дівчина, якій Іван сказав: «Хай би там що, Марічко, та ти будеш моєю!». Це було життя Миколайчука, в якому втрачалася грань між фільмом і дійсністю. Вживання в роль чи вживання ролі в душу, характер — на тлі цього здається майже невідворотнім, логічно зрозумілим те, що Іван помер, як і Шевченко (одна з перших ролей), на 47-му році життя.

«Як би він тепер грав, скільки написав би, — казали одні, — якщо так це робив тоді, коли все було заборонено!» «Мабуть спився б,» — заперечували інші. А сам Іван — молодий і усміхнений, стинав у відповідь плечима: «Не знаю, їй-бо не знаю.»

Він не прагнув богоподібності, він лише вважав, що Бог, істина та людина — одне і те ж...